

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

4 Eylül 1993 tarihinde, Batman'da faili meçhul bir saldırıda katledilen İHD üyesi ve DEP Mardin Milletvekili Mehmet SİNCAR da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Mehmet SİNCAR 1953 yılında Mardin'in Ömerli ilçesi İkipınar köyünde dünyaya gelir. İlkokulu doğduğu köyde, ortaöğrenimini Mardin'de tamamladıktan sonra lise eğitimi için Adana'ya gider. 1973 yılında Ankara Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi'ni kazanır ve 1978 yılında mezun olur. Sonrasında öğretmen olarak Dersim'e tayini çıkar. Yaklaşık olarak bir sene çalıştıktan sonra, Maraş katliamı boykotu nedeniyle devlet tarafından sürgün edilir. Sürgün edildiği ilçede sağcı gruplar tarafından tehditlere ve saldırılara maruz kalır ve daha görevine başlamadan ailesinin yanına dönmek zorunda kalır. Sincar, 1991 yılında Demokrasi Parti'den (DEP) milletvekili seçilmiştir. Derneğimiz üyesi olan Sincar, dönemi itibariyle Mecliste özellikle bölgedeki faili meçhul cinayetler, JİTEM, Hizbullah'ın gerçekleştirdiği katliam ve cinayetlere ve köy korucularının saldırılarına karşı aktif çalışmalarda bulunmuştur. Demokrasi Partisi (DEP) Mardin Milletvekili Mehmet Sincar'ın, Parti Meclisi üyeleri Habip Kılıç ve Hikmet Kılıç'ın "faili meçhul" bir şekilde katledilmesine dair incelemede bulunmak amacıyla gittiği Batman'da, İl Örgütü yöneticileri olan Metin Özdemir ile 4 Eylül 1993 tarihinde Elma Sokak'ta uğradığı silahlı saldırıda katledilmesinin üzerinden 32 yıl geçti. Türkiye'de 90'lı yıllar, OHAL rejiminin yürürlükte olduğu, zorla kaybetme, yargısız infaz ve faili meçhul cinayetler gibi insanlığa karşı suçların yaygın ve sistematik bir saldırının bir parçası olduğu dönemdi. O dönemde yaşanan ağır insan hakları ihlalleri ile ilgili açılan soruşturma ve dava dosyaları, zaman aşımı devreye konularak adliye raflarında çürümeye bırakılmakta, dosyalar kapatılmaya çalışılmaktadır. Bunun son örneklerinden biri de üyemiz Mehmet Sincar'ın dosyasında karşımıza çıkmaktadır. Katledilmesinin üzerinden 32 yıl geçen dosyada en son 17 Haziran 2025 tarihinde 15. Duruşması yapılan davanın yeniden yargılama süreci devam ederken Mahkeme başkanı, 5 yıldır mütalaası hazırlanmayan davanın mütalaanın hazırlanması için dosyayı Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına gönderdi."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?

3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?